

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2006. október 13.)

az Egyesült Királyság egyik tejipari létesítményében előállított tehéntúró forgalomba hozatalának tilalmáról

(az értesítés a C(2006) 4877. számú dokumentummal történt)

(EGT vonatkozású szöveg)

(2006/694/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 2002. január 28-i 178/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 53. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

mivel:

- (1) A 178/2002/EK rendelet 53. cikkének (1) bekezdése alapján a Bizottságnak fel kell függesztenie az olyan élelmiszerek forgalomba hozatalát vagy felhasználását, amelyek valószínűleg súlyos kockázatot jelentenek az emberi egészségre, vagy meg kell tennie bármely egyéb megfelelő ideiglenes intézkedést, amennyiben ezt a kockázatot az érintett tagállamok intézkedéseikkel nem tudják kielégítően kezelni.
- (2) Az élelmiszer-higiéniáról szóló, 2004. április 29-i 853/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽²⁾ megállapítja az élelmiszer-higiéniáról szóló általános szabályokat az élelmiszeripari vállalkozók számára. Az Európai Parlament és a Tanács 853/2004/EK rendelete ⁽³⁾ megállapítja az állati eredetű élelmiszerek különleges higiéniai szabályait. Meghatározza a forgalomba hozható és következőképpen tejtermékek gyártásához felhasználható alapanyagokra vonatkozó szabályokat. E szabályok alkalmazásában a tejtermékek nyerstej feldolgozásából vagy az ilyen feldolgozott termékek további feldolgozásából származó feldolgozott termékek.
- (3) A 853/2004/EK rendelet III. melléklete IX. szakasza I. fejezete III. részének 4. pontja meghatározza azokat a

feltételeket, amelyeknek a nyerstej gyártásakor és forgalomba hozatalakor eleget kell tenni. E rendelkezések értelmében a tejipari ágazatban dolgozó élelmiszeripari vállalkozók nem hozhatnak forgalomba az állati eredetű élelmiszerekben található állatgyógyászati készítmények maximális maradékanyag-határértékeinek megállapítására szolgáló közösségi eljárás kialakításáról szóló, 1990. június 26-i 2377/90/EGK tanácsi rendelet ⁽⁴⁾ I. és III. mellékletében meghatározott szinteket meghaladó antibiotikum-maradékokat tartalmazó nyerstejet.

- (4) Az e szabványoknak nem megfelelő tejet a nem emberi fogyasztásra szánt állati melléktermékekre vonatkozó egészségügyi előírások megállapításáról szóló, 2002. október 3-i 1774/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁵⁾ szerinti 2. kategóriába tartozó melléktermékként kell ártalmatlanítani.
- (5) Az e követelményeknek való megfelelés érdekében a tejipari ágazatban dolgozó élelmiszeripari vállalkozók gyors szűrővizsgálatokat hajtanak végre a tejen annak forgalomba hozatala előtt. E vizsgálatok célja antibiotikum-maradékok meglétének megállapítása, és azokat úgy alakították ki, hogy pozitív eredményeket mutassanak, amennyiben e maradékok megközelítik a maximális maradékanyag-határértéket, de nem határozzák meg a jelen lévő maradékanyagok tényleges mennyiségét. Ilyen körülmények között csak az antibiotikum-maradékokat beazonosító és mennyiségileg meghatározó vizsgálat képes kimutatni, hogy a maximális maradékanyag-határérték túllépésére nem került sor. Amennyiben nem kerül sor ilyen igazoló vizsgálatra, a szűrővizsgálat során pozitív eredményt mutató tej nem tekinthető biztonságosnak.
- (6) Egy az Egyesült Királyságban a Bizottság Élelmiszerügyi és Állat-egészségügyi Hivatala (ÉÁH) által 2006. május 31. és június 13. között tett ellenőrző látogatás során több alkalommal találtak bizonyítékot arra vonatkozóan, hogy a higiéniai követelményeknek nem megfelelő nyerstejet hoztak forgalomba és szállítottak emberi fogyasztásra szánt tejtermékeket készítő, jóváhagyott élelmiszeripari létesítménybe.

⁽¹⁾ HL L 31., 2002.2.1., 1.o. A legutóbb az 575/2006/EK bizottsági rendelettel (HL L 100., 2006.4.8., 3. o.) módosított rendelet.

⁽²⁾ HL L 139., 2004.4.30., 1. o. Helyesbített változat: HL L 226., 2004.6.25., 3. o.

⁽³⁾ HL L 139., 2004.4.30., 55. o. Helyesbített változat: HL L 226., 2004.6.25., 22. o.

⁽⁴⁾ HL L 224., 1990.8.18., 1. o. A legutóbb az 1231/2006/EK bizottsági rendelettel (HL L 225., 2006.8.17., 3. o.) módosított rendelet.

⁽⁵⁾ HL L 273., 2002.10.10., 1. o. A legutóbb a 208/2006/EK bizottsági rendelettel (HL L 36., 2006.2.8., 25. o.) módosított rendelet.

- (7) 2006. június 9-én az ÉÁH helyszíni látogatást tett a Bowland Dairy Products Limited-nél (Fulshaw Hoad Farm, Barrowford, Lancashire BB9 6RA („Bowland”), melynek jóváhagyási száma UK PE 023. A Bizottság információi szerint ez az üzemeltető lényegében teljes tehéntúró-termelését a többi tagállamba exportálja.
- (8) A látogatás feltárta, hogy a tehéntúró előállításához felhasznált nyersanyagok tartalmazták az Egyesült Királyság fő tejbegyűjtői által küldött és az alábbi okokból leminősített nyerstejet is: szűrővizsgálat után kimutatott antibiotikum-maradékok jelenléte, a tejüzemek csöveinek tisztítószerrel és fertőtlenítőkkel való tisztításából származó tej-víz keverék („érintkező tej”), festékekkel való szennyeződés, a kiskereskedelemben megmaradt és onnan begyűjtött, ivásra szánt hőkezelt dobozos tej. A vállalati dokumentáció szerint az ilyen tej változóan a „visszavett tej”, „selejtés tej”, „emberi fogyasztásra nem alkalmas tej” besorolásokat kapta, illetve a tejet elemzési tanúsítványok kísérték, tájékoztatást adva arról, hogy a tej milyen tekintetben nem megfelelő.
- (9) Az ellenőrzés továbbá feltárta, hogy egy másodlagos tevékenységet is folytatnak, penészes sajt vagy olyan sajt „nem megfelelő” sajtként történő vákuumos csomagolását, amelyben idegen tárgyakat, pl. gumikesztyűket találtak. A vállalati dokumentáció szerint az ilyen anyag változóan a „hulladék”, „szennyezett sajt” vagy „potyadék” besorolásokat kapta.
- (10) Az egyesült királyságbeli Élelmiszerszabvány-ügyi Hivatal 2006. június 20-án a Bowland létesítményeiben ellenőrzést hajtott végre. A létesítmény akkor nem üzemelt. A tehéntúró előállítása 2006. június 26-án folytatódott.
- (11) A 2006. június 9-i helyszíni látogatás óta a Bizottság ismételt tájékoztatta az Egyesült Királyság hatóságait a szóban forgó gyakorlat okozta emberi egészséget fenyegető kockázatokkal kapcsolatos aggályairól, és számos alkalommal megvitatta velük a helyzet értékeléséhez kapcsolódó műszaki kérdéseket. Konkrétan a Bizottság és az Egyesült Királyság hatóságai 2006. július 4-én találkoztak és 2006. július 18-án audiokonferenciát tartottak e kérdések megvitatása céljából. 2006. szeptember 14-én újabb audiokonferenciát tartottak, melyen az antibiotikum-maradékok közösségi referencialaboratóriumának képviselői is részt vettek. Ennek eredményeképpen az Egyesült Királyság hatóságai 2006. szeptember 15-i levélben arról értesítették a Bizottságot, hogy felülvizsgálták a vizsgálatokkal kapcsolatos álláspontjukat, és ennek alapján a Bizottság feltételezte, hogy haladéktalanul meg fogják tenni a szükséges lépéseket. Ezeket azonban nem tették meg.
- (12) Az ÉÁH 2006. szeptember 27-én újabb ellenőrző látogatást tett Bowland létesítményeiben, abból a célból, hogy megvizsgálja az első ÉÁH-ellenőrzés és az Élelmiszerszabvány-ügyi Hivatal (FSA) által végzett ellenőrzést követően alkalmazott új működési eljárásokat. Az ÉÁH ellenőrei megállapították, hogy 2006. június 26. óta az Egyesült Királyság illetékes hatóságai nem ellenőrizték a helyszínen, hogy eleget tettek-e a Bowlanddel közölt működési feltételeknek. Az olyan újabb típusú problémák mellett (mint pl. a tejesdobozok mechanikai okokból történő kiszakadása, ami higiéniai problémát jelent) a látogatás megerősítette még, hogy továbbra is folytatódik a közösségi jogszabályokban meghatározott higiéniai követelményeknek nem megfelelő tej felhasználása. Konkrétabban, a létesítmény továbbra is kap és felhasznál olyan tejet, amely a forgalomba hozatal előtt az antibiotikum maradványok meglete tekintetében pozitív eredményt mutatott, és amelyről nem mutatták ki, hogy az ilyen maradványok nem haladják meg a 2377/90/EGK rendeletben megállapított maximális maradéktartárértékeket.
- (13) A 178/2002/EK rendelet 17. cikkének (2) bekezdése értelmében a tagállamok betartatják az élelmiszerjogot, illetve felügyelik és ellenőrzik, hogy az élelmiszer- és takarmányipari vállalkozók a termelés, feldolgozás és forgalmazás minden szakaszában eleget tesznek-e az élelmiszerjog követelményeinek. Ennek érdekében a tagállamok létrehozzák a hivatalos ellenőrzések rendszerét és más, a körülményeknek megfelelő intézkedéseket hoznak, beleértve az élelmiszerek és takarmányok biztonságára és kockázataira vonatkozó információ nyilvánosságra hozatalát, az élelmiszer- és takarmánybiztonsági felügyeletet és más felügyeleti intézkedést a termelés, feldolgozás és forgalmazás minden szakaszára.
- (14) Ebben az esetben a tények alapján világosan kiderül, hogy az Egyesült Királyság hatóságai ismételt elmulasztottak eleget tenni ellenőrzési kötelezettségüknek. Ezért a Bizottság szándékában áll hamarosan jogsértési eljárást indítani a Szerződés 226. cikke értelmében. A Bizottságnak emellett szándékában áll olyan ideiglenes intézkedések alkalmazása, amelyek szükségesek lehetnek az Egyesült Királyság által a tejipari ágazatban végzett megfelelő ellenőrzések mielőbbi visszaállításához.
- (15) Időközben azonban a Bizottságnak szükségintézkedéseket kell elfogadnia az emberi egészséget fenyegető azonnali és komoly kockázat kezelése érdekében, melyet a Bowlandtól származó termékek közösségi piacon való jelenléte okoz.
- (16) Az antibiotikus anyagokat a közösségi jogszabályokban megállapított maximális maradéktartárértékeket meghaladó mértékben tartalmazó nyerstej alkalmatlan az emberi fogyasztásra és nem biztonságos, tekintettel arra, hogy ezek a maximális határértékek a kérdéses maradéktartárérték az emberi egészségre semmilyen toxikológiai veszélyt nem jelentő mennyiségén és típusán alapulnak. Az állatgyógyászati készítményekben alkalmazott hatóanyagok tulajdonságai miatt nem csak az

anyagok szűkebb értelemben vett toxikológiai tulajdonságait kell figyelembe venni (mint pl. a teratogén, a mutagén vagy a karcinogén hatás), hanem a gyógyszerészeti tulajdonságaikat is. Ráadásul a lakosság jelentős hányada (1-10 %) túlérzékeny a penicillinre, az egyéb antibiotikumokra és azok metabolitjaira, és még egészen kis koncentrációk esetén is allergiás reakcióktól szenved (bőrkiütések, csalánkiütés asztma, vagy allergiás sokk).

- (17) Emellett egyre növekvő közegészségügyi problémát jelent az élelmiszerektől elszigetelt zoonózis-baktériumok antibiotikumokkal szembeni rezisztenciája. Egyértelműen bizonyítható, hogy az élelmiszertermelő állatokon alkalmazott antibiotikumok használata hatással van az állatokban és az élelmiszerben lévő rezisztens baktériumok előfordulására, és az e baktériumokkal szembeni emberi expozíció az emberi egészségre nézve kedvezőtlen következményekkel jár. Bizonyíték támasztja alá, hogy a rezisztens baktériumok számára az élelmiszer a fő átviteli útvonal az élelmiszertermelő állatok és az emberek között.
- (18) Az a Bowland létesítményében alkalmazott gyakorlat, hogy olyan tejet használnak fel, amely a forgalomba hozatal előtt az antibiotikum-maradékok jelenléte tekintetében pozitív eredményt mutatott, és amelyről nem mutatták ki, hogy az ilyen maradékok nem haladják meg a 2377/90/EGK rendeletben megállapított maximális maradékanyag-határértékeket, valószínűsíthetően komoly veszélyt jelenthet az emberi egészségre. Az olyan vegyi anyagok, mint az antibiotikumok és azok metabolitjai, semmilyen kezelés alkalmazásával nem pusztulnak el. Így a Bowland által az ilyen anyagokat tartalmazó tejből előállított termékek szükségszerűen tartalmazzák az ugyanilyen biztonsági problémát felvető mennyiségű maradékokat.
- (19) A kérdésre számos alkalommal felhívták a tagállamok figyelmét, különösen az Élelmiszerlánc- és Állategészségügyi Állandó Bizottság 2006. július 18-i és 2006. szeptember 18-i ülésén, valamint a munkacsoport egy rendkívüli ülésén 2006. szeptember 7-én. Az Egyesült Királyság kivételével valamennyi tagállam támogatta a Bizottság értékelését.
- (20) A Bizottság 2006. október 4-i levélben értesítette a Bowlandet arról a szándékáról, hogy a 178/2002/EK rendelet 53. cikke alapján határozattervezetet nyújt be az Élelmiszerlánc- és Állat-egészségügyi Állandó Bizottságnak. A Bowland 2006. október 5-én levélben válaszolt a Bizottságnak, majd 2006. október 6-án elektronikus levélben. Megismételte a létesítménynek a tejben lévő antibiotikum-maradékok jelenlétével kapcsolatos állás-

pontját és nem szolgáltat új elemekkel azt bizonyítandó, hogy az érintett termékek által okozott közegészségügyi kockázat megszűnt volna.

- (21) A Bizottság ezért úgy ítéli meg, különös tekintettel az ÉÁH legutóbbi, 2006. szeptember 26-i és 27-i ellenőrző látogatásának eredményére, továbbá figyelembe véve a termék jelenlétét számos tagállamban, hogy a kockázatot nem lehet kielégítő mértékben csökkenteni közösségi szintű intézkedések nélkül, mely intézkedések magukban foglalják az e termékek forgalomba hozatalának a tilalmát. Az emberi egészséget fenyegető veszély komoly-sága miatt ezek az intézkedések azonnal alkalmazandók.
- (22) Az e határozatban előírt intézkedéseket felülvizsgálják, amint új információ áll rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy nem áll fenn az emberi egészséget fenyegető veszély, különösen az Egyesült Királyság hatóságai által meghozott intézkedések alapján.
- (23) A Bizottság további intézkedéseket vesz fontolóra, ha bizonyíték áll rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy más létesítményekben is hasonló gyakorlatokat alkalmaznak.
- (24) Az e határozatban előírt intézkedések összhangban vannak az Élelmiszerlánc- és Állategészségügyi Állandó Bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A tagállamok megtiltják a UK PE 23 számon jóváhagyott Bowland Dairy Products Limited (Fulshaw Hoad Farm, Barrowford, Lancashire BB9 6RA) által gyártott tehéntúró forgalomba hozatalát, és nyomon követik, feltartóztatják és ártalmatlanítják az ilyen eredetű tehéntúró fennmaradó mennyiségét.

2. cikk

Ennek a határozatnak a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2006. október 13-án.

a Bizottság részéről
Markos KYPRIANOU
a Bizottság tagja